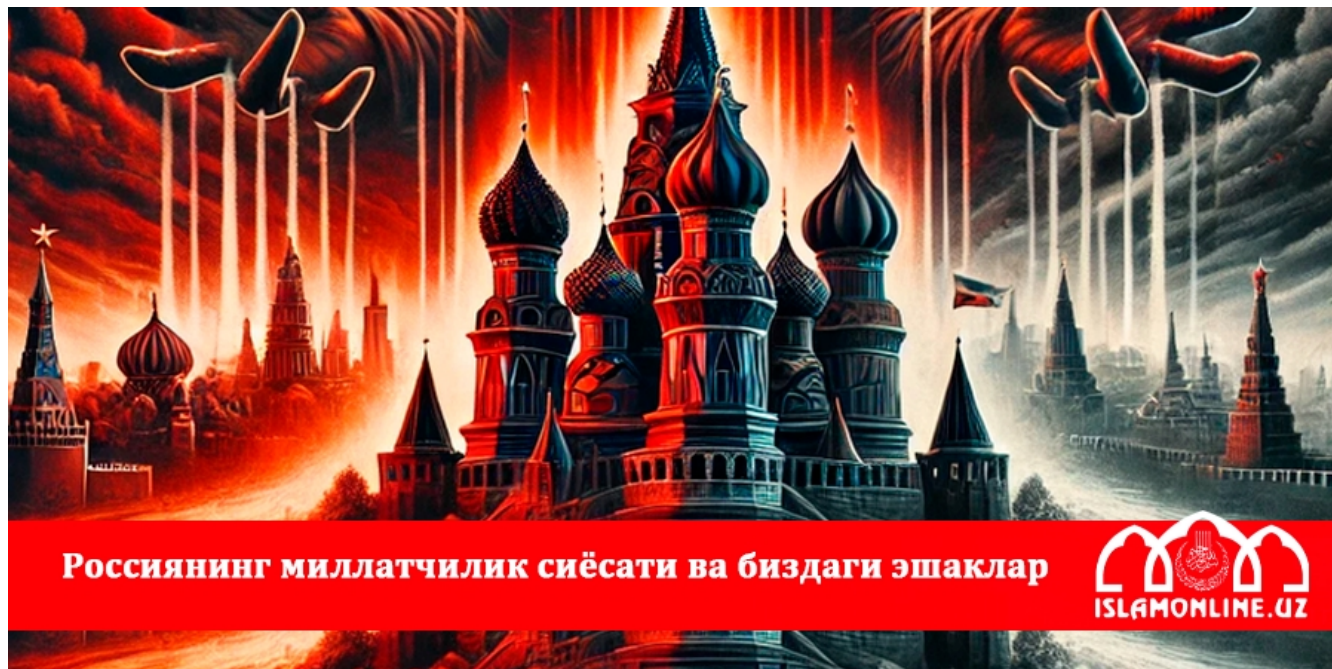

Россиянинг миллатчилик сиёсати ўтмишдан бугунги кунгача турли даврларда ҳар хил шаклланиб келган. Унинг моҳиятини тушуниш учун қуйидаги жihatларни ҳисобга олиш лозим:

1. Тарихий контекст

Империя даври: Россия империяси кўп миллатли давлат бўлган. Миллатчилик асосан "Россиялаштириш" сиёсати орқали амалга оширилган. Бу босқичда рус тили, маданияти ва православ дини асосий устуворликларга айланган.

Совет даври: Миллатчилик сиёсати "интернационализм" гоёси билан никобланган бўлса ҳам, амалда рус тили ва маданияти устун қўйилган.

Советдан кейинги давр: СССР тарқаб кетгандан кейин Россияда миллатчиликнинг янги кўринишлари шакллана бошлади.

2. Миллатчиликнинг замонавий кўриниши

Давлат миллатчилиги: Россия Федерациясида "рус дунёси" концепцияси тараккий этмокда. Бу гоё Россиянинг халқаро майдондаги сиёсатида ва тарихий ҳудудларга даъволарида кўзга ташланади.

Иқтисодий ва демографик таъсир: Россия ҳукуматининг кишлок хўжалиги ва ишчи кучи учун Марказий Осиё мигрантларига эҳтиёжи бор, лекин мигрантларга нисбатан миллатчилик кайфиятлари кучаймокда.

Сиёсий миллатчилик: Россияда айрим сиёсий кучлар ва ташкилотлар миллатчилик гоёларини илғари сурмокда, улар мигрантларга ва бошқа миллатларга нисбатан адоватли муносабатни шакллантирмокда.

3. Халқаро майдонда миллатчилик

Геосиёсий мақсадлар: Россия ўз сиёсатини "руслар ҳуқуқини ҳимоя қилиш" ёки "тарихий адолатни тиклаш" шиорлари билан оқлайди. Бу Крим аннексияси ёки Украинадаги сиёсий уринишларда намоён бўлган.

"Рус дунёси" концепцияси: Россия ўзига чегарадош давлатлардаги рус тилида сўзлашувчи аҳоли манфаатларини ҳимоя қилишни ўз сиёсий стратегик мақсадига айлантирган.

4. Оқибатлар

Миллатчилик сиёсати Россия ичкарасида миллатлараро зиддиятларни келтириб чиқариши мумкин.

Россиянинг кўшни давлатлар билан муносабатлари ёмонлашишига олиб келади.

Миллатчилик сиёсатининг кучайиши халқаро санкциялар, изоляция ва иқтисодий муаммоларни янада оғирлаштириши мумкин.

Миллатчилик сиёсатининг тараккиёти ва оқибатлари Россиянинг ички ва ташқи сиёсий йўналишига боғлиқ бўлиб, бунинг узок муддатли таъсири салбий бўлиши эҳтимоли юқори.

Россия пропагандаси миллатчилик сиёсатини амалга оширишда муҳим роль ўйнайди. Бу жараён бир неча йўналишда амалга оширилади:

Медиа воситалари орқали таъсир

- Давлат назоратидаги оммавий ахборот воситалари: Россияда телевидение, радио ва интернет орқали миллатчилик гояларини тарғиб қилиш кучайтирилган.

- "Россия дунёси", "Тарихий адолат", "Гарб душманлиги" каби тушунчалар кенг тарқатилмоқда.

- Миллий кадриятлар, рус тили ва православ динининг устуворлиги тарғиб қилинади.

- Дезинформация: Ёлгон ахборот тарқатиш орқали ташқи ва ички душманлар образи яратилади. Бу миллатчилик кайфиятларини кучайтириш учун хизмат қилади.

Тарихий нарративларни ўзлаштириш

- Тарихни қайта ёзиш: Россия ўзининг тарихий ҳаракатларини оқлаб, "империянинг қайта тикланиши" гоясини қўллаб-қувватлайди. Крим аннексияси ва Украина билан можарода бу сиёсат аниқ кўринади.

- Тарихий қаҳрамонлар ва рамзлар: Миллий рамзлар ва тарихий шахслар орқали миллатчилик гояларини халқ орасида мустаҳкамлашга ҳаракат қилинади.

Ташқи пропаганда

- Кўшни давлатлардаги таъсир: Россия ўз манфаатларини қўллаб-қувватлаш учун кўшни давлатлардаги рус тилида сўзлашувчи аҳолига пропаганда олиб боради. Уларга "рус маданияти ва манфаатларини ҳимоя қилиш" шиорлари билан мурожаат қилади.

- Интернет ва ижтимоий тармоқлар: Россия троллари ва ботлари ижтимоий тармоқларда миллатчилик гояларини тарқатиб, ёлгон ахборот ёрдамида жамоатчилик фикрига таъсир ўтказди.

Миллатчиликни мустаҳкамловчи механизмлар

- Ички душманларни яратиш: Пропаганда кўпинча мигрантлар, бошқа миллатлар ва турли этник гуруҳларни ички муаммолар учун айблаганга қаратилган.

- "Биз ва улар" концепцияси: Россия ўзини "гарбнинг қурбони" ёки "дунёнинг маданий маркази" сифатида кўрсатишга ҳаракат қилади. Бу ички аҳолининг миллатчилик ҳиссини қучайтиради.

Ижтимоий ва сиёсий оқибатлар

- Миллатчилик пропагандаси орқали жамиятда миллий бирликни оширишга уриниш, аммо бу миллий озчиликлар ва қўшни мамлакатлар билан зиддиятларни қучайтириши мумкин.

- Халқаро майдонда Россиянинг изоляцияга тушиши ва обрўсининг пасайиши.

Россия пропагандаси миллатчилик сиёсатининг асосий двигатели бўлиб, бу жараён орқали Россия аҳолисининг сиёсий ва миллий қайфиятлари шакллантирилади. Бу сиёсат ички бирликни таъминлашга хизмат қилаётган бўлса-да, узок муддатли перспективаларда турли зиддиятларни келтириб чиқаради.

Рус пропагандасининг Ўзбекистондаги таъсири

- Тарихий алоқалар: Ўзбекистоннинг собиқ СССР таркибида бўлганлиги рус тили ва маданиятининг ҳалигача таъсирли бўлиб қолишига олиб келган. Бу ҳолат рус пропагандасини ёйиш учун қулай шароит яратади.

- Медиа воситалари: Россия телевидениеси, радиоси ва интернет платформалари Ўзбекистонда кенг тарқалган. Россиянинг давлат назоратидаги каналлари (масалан, RT, Sputnik) орқали Ўзбекистон аҳолисига маълум бир нарративларни етказишга ҳаракат қилинади.

- "Рус дунёси" гоёси: Россия ўзини Марказий Осиёдаги барқарорликни таъминловчи қуч сифатида кўрсатади.

- Совет ностальгияси: СССР давридаги иқтисодий ва маданий "ўзгаришларни" идеаллаштириш орқали Россиянинг қонунийлигини қўллаб-қувватлаш.

Рус пропагандаси йўналишлари

- Рус тили ва маданиятини ҳимоя қилиш: Россия рус тилида сўзлашувчи аҳолининг ҳуқуқларини ҳимоя қилишни ёки уни кенг тарқатишни устувор мақсад қилади.

- Иқтисодий алоқалар: Россия Ўзбекистоннинг асосий иқтисодий ҳамкорларидан бири бўлганлиги сабабли, ўзининг иқтисодий қучини "дўстона" ва "ўзаро манфаатли" алоқалар орқали кўрсатишга ҳаракат қилади.

- Миграция сиёсати: Россиядаги ўзбек мигрантлари ҳақидаги пропаганда орқали Россиянинг ўзбеклар учун муҳим бўлган мамлакат эканлиги доимий равишда қайд этилади.

Ўзбекистоннинг рус пропагандасига муносабати

- Мустақил сиёсат: Ўзбекистон ўзининг ташқи ва ички сиёсатини мустақил олиб боришга ҳаракат қилмоқда. Россия пропагандасининг таъсирини чеклаш учун давлат ўз маданиятини, тилини ва миллий қадриятларини ривожлантиришни рағбатлантирмоқда.

- Оммавий ахборот воситалари: Ўзбекистондаги давлат ва ҳусусий медиа каналлари Россиянинг медиаси билан рақобат қилади. Миллий контентни қўпайтириш, ўз тили ва

кадриятларини ёритишга ҳаракат қилинмоқда.

- Маълумотни филтрлаш: Ўзбекистон айрим ҳолларда Россиянинг баъзи нарративларига қарши ёки уларни четлаб ўтишга ҳаракат қилади. Масалан, Украина билан можарога нисбатан нейтрал позиция сақланмоқда.

Ижтимоий оқибатлар

- Миллий идентификацияга таъсир: Рус пропагандаси айрим ҳолларда ўзбек маданияти ва миллий ўзлигини соя остида қолдириши мумкин.

- Ёшлар ва мигрантлар: Россияда ишловчи ўзбек мигрантлари рус пропагандасининг асосий аудиторияларидан бирига айланмоқда. Бу уларнинг дунёқараши ва ўз жамиятига бўлган муносабатини шакллантириши мумкин.

- Тарихий муносабатлар: СССР ҳақидаги рус пропагандаси миллий тарихга салбий таъсир кўрсатиб, аҳоли орасида турли қарашларни келтириб чиқаради.

Рус пропагандасини чеклаш йўллари

- Миллий медиани ривожлантириш: Ўзбек тилидаги миллий телеканаллар, интернет платформалари ва ижтимоий тармоқлар орқали аҳолига маълумот бериш сифатини ошириш керак.

- Аниқ сиёсий позиция: Давлат ташкиоти сиёсатда ўзининг манфаатларини очиқроқ ифода этиши керак.

- Ёшларнинг билим ва саводхонлигини ошириш: Пропагандага қаршиликни камайтириш учун аҳолининг тахлилий тафаккурини ривожлантириш муҳим.

Рус пропагандаси Ўзбекистонда муайян даражада таъсирга эга бўлса-да, мамлакат ўзининг мустақиллиги ва миллий кадриятларини сақлашга интилади. Бу жараёнда миллий медиа, таълим ва сиёсий фаолият муҳим роль ўйнайди.

Рус пропагандасининг тарқалишида айрим "эшак сотқинлар" (яъни ўз манфаатлари учун миллий манфаатларини сотадиган шахслар)нинг роли муҳим бўлиши мумкин. Бундай шахслар кўпинча турли йўналишларда иш олиб боришади ва уларнинг фаолияти бир нечта сабабларга боғлиқ бўлади. Бу жараёнда қуйидагиларни қайд этиш мумкин:

1. Сиёсий ва иқтисодий манфаатдорлик

- Сиёсий манфаатлар: Айрим мулалар Россия билан яқин алоқалар ўрнатиш орқали ўз сиёсий мавқеини мустаҳкамлашга ҳаракат қилади. Улар рус пропагандаси гояларини оммалаштиришда восита бўлиши мумкин.

- Молиявий ёрдам: Россия кўпинча ўз манфаатларини тарғиб қилиш учун молиявий кўмак бериши мумкин. Бундай ҳолларда шахслар ёки ташкилотлар ўша ёрдам эвазига рус гояларини тарғиб қилади.

2. Медиа воситалари орқали таъсир

- Маҳаллий медиа воситалари: Айрим маҳаллий журналистлар, эшак-блогерлар ва медиа ташкилотлари Россиядан моддий ёки маънавий қўллаб-қувватлаш олиб, рус пропагандасига хизмат қилади.

- Интернет ва ижтимоий тармоқлар: Ижтимоий тармоқлардаги айрим шахслар ёки гуруҳлар рус пропагандаси материалларини тарғиб қилиш учун ишлайди.

3. Маълумотни манипуляция қилиш

- Совет ностальгияси: Ўтмишга бўлган ностальгиядан фойдаланиб, айрим шахслар СССР даврини идеаллаштириш ва рус маданиятини химоя қилиш гоёсини илгари суришади.
- Тарихий ҳақиқатни бузиш: Тарихий воқеаларни манипуляция қилиш орқали рус пропагандасига мос нарративлар яратилади.
- Диндорлар орасида Россия Учинчи Рим деган черков доктринасини илгари суриш
- Рубл обрўсинини тарғиб қилишни қора халққа сингдириш

4. Мигрантлар воситасида таъсир

- Россиядаги ўзбек мигрантлари айрим ҳолларда рус пропагандаси учун қулай аҳоли қатламига айланади. Уларга таъсир ўтказиш учун айрим шахслар ёки гуруҳлар Россия манфаатларини тарғиб қилиб, уларни мафкуравий жихатдан йўналтириши мумкин. Россия ЛГБТ(Гарбга) қарши, Путин Гарб билан жиход қилмоқда, унинг армиясига қўшилиб дажжол билан урушиш кераке, бла-бла-бла-бла-бла-бла

5. Миллий манфаатларнинг сотилиши

- Миллий кадриятларни химоя қилиш ўрнига шахсий манфаатларни устун қўйиш, бу шахсларни рус пропагандасининг асосий "қўғирчоғи"га айлантиради.
- Бундай шахслар Россиянинг гоёларини химоя қилиш орқали миллий суверенитет ва мустақилликка салбий таъсир кўрсатади.

6. Қандай қилиб бунга қарши қурашиш мумкин?

- Миллий онғни ошириш: Ахборот саводхонлигини ошириш ва аҳолини миллий кадриятларга содик бўлишга чақириш.
- Медиа назоратини кучайтириш: Маҳаллий медиа контентнинг сифатини ошириш ва ташқи таъсирларни чеклаш.
- Шаффофликни таъминлаш: Сиёсий ва иқтисодий жараёнларни очик қилиш орқали бундай шахсларнинг таъсирини камайитириш.

"Эшак сотқинлар" рус пропагандасининг тарқалишида жиддий роль ўйнаши мумкин. Улар орқали рус гоёлари жамиятга сингдирилади, бу эса миллий манфаатлар ва суверенитетга таҳдид тугдиради. Уларга қарши қурашиш учун жамиятда онглиликни ошириш ва давлат сиёсатида шаффофликни таъминлаш муҳим аҳамиятга эга.

Давлат бундай эшакларни қўллаши ҳам Россиянинг таъсирининг қўламини очиб беради...

Абу Муслим